

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, korozško ulico hištv. 5. — Deložniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nemški liberalci in njih zavetje.

Liberalcev so se ljudje že blizo povsodi najedli. To tudi drugače ni lahko mogoče, kajti tako slab gospodar ni iz lahka kdo, kakor je liberalci, če ima tuje premoženje v rokah, v časih pa tudi ne dela drugače s svojim premoženjem, toda tako se godi le pri nižjih liberalcih, pri tistih, ki so neumni dovolje, da se dajo drugim, višjim v službo. Ljudje so dosti dolgo verjeli njim na »lepo besedo«, ali nazadnje so vendar-le videli, da sledi za lepo besedo skorej vselej — grdo plačilo.

Ker možem, kar se jih zbira pod zastavo liberalizma, ne hodi za blagor ljudstva, ampak za to, da splezajo do oblasti in si potem polnije žepe svoje, niso izbirljivi pri svojih besedah ter imajo zmerom pri roki, na jeziku celo kopo prostosti, enakopravnosti, prosvete, omike... Ni čuda torej, če se omami tako ubogo ljudstvo ter teče za njimi, kakor ovce za ovnom, razloček je samo ta, da oven-liberalci ne pade iz lahka v brezno, pač pa zapelje svoje ovce va-nj, ali se zna, da še le potem, ko jih do dobra ostriže.

Prostosti liberalcev sadú — ni treba, da ga iščemo v dalji, kajti vidi se povsodi, na vseh straneh. Prostosti denarju? Njej sledijo visoke obresti, oduševstvo. Pri tem smo prišli v dobi liberalizma tako daleč, da je bilo potem celo postave treba, naj se vsaj nekaj zatara sad prostosti denarja. Prostost zemljišča? V tej prostosti so se razkosavala zemljišča tako dolgo, da so po nekaterih krajih še le samo kočarji, koder so bili poprej dobri kmetje — kočarji, ki imajo zemljišča za grob preveč, za življenje pa premalo. Prostost obrti? O tej prostosti vedó praviti naši obrtniki: krojači, čevljarji, mizarji... čudne reči, težko pa, če kje kedaj dobrih. Celo odvetniki ali »jezični dohtarji«, iz kraja stojé v prvi vrsti liberalcev, čutijo sad te prostosti, kajti po nekaterih mestih jih čepi toliko, da so si na poti in si ta ali uni ne »kuje cekinov v pravih«, pač pa išče kruha pri

plačanih »ljudskih zastopih« in društvih, v katerih se »kaj zasluži«.

V obče smemo reči, da leži liberalizem sedaj že na tléh, to se pravi: njegovi nauki so taki, da jih razumni ljudje ne priznajo več za zdrave in če še kdo na-nje prisega, tak stori to iz drugih uzrokov, nikdar pa več, ker misli, da so pravi, ljudstvu in sploh državi na korist. In kak je ali kaki so ti uzroki? V prvi vrsti je to pri nas nemškutarija, v drugi pa železna srajca — navada. Da je po naših mestih in trgih še liberalcev, to pride iz tega, ker je vsak nemškutar liberalci in vsak liberalci nemškutar. Ti dve reči ste v tako ozki zvezi, da se ne daste ločiti in če vam kdo trdi, da je Slovenec pa pristavlja, da ni treba veliko dati na konservativce, duhovnike: verjamite, da govori iz njega — nemškutarija: slovenska surka ali sokoljevo pero na klobuku je pri njem šema, enaka tistej, ki se natika o pustu na lice. Kedar pa se doseže namen, sname se potlej šema z lica.

Eno torej, kar še drži pri nas liberalizem po konci, je nemškutarija, drugo pa je stara navada. Odkar živi parlamentarizem, to je ljudsko zastopstvo, ki se opira na razne volitve, stojé liberalci na vrhu: od Schmerlinga, ki je očé naše volilne postave, noter do grofa Taaffe — vse je delo liberalcev, ali je vsaj skazeno po njih. Kaj čuda tedaj, če vam ljudje mislijo, da mora tako biti ter se vse nabiti na liberalno kopito! Človek hodi tudi v tesnih čevljih iz navade, če mu tudi noga oteka. Zato se drže še slej ko prej tudi trezni možje liberalizma in vlada, naj pride, katera hoče, dobi taci mož polne uradnije in ne more torej naprej, če bi tudi rada pometla ali otrebila državo liberalnih smetij. Ne vem, če je bila vlada grofa Taaffe iz kraja že liberalna, kakor je sedaj, ali ko bi bila tudi po polnem konservativna, našla je po vseh uradih polno liberalcev. Ona torej pri najbolji volji ni mogla kazati konservatizma, ker so ji ga skazili po uradih.